

अध्यक्षीय...

या जगामध्ये अस्तित्वात असलेली प्रत्येक व्यक्ती वेगळी आहे. ज्या व्यक्ती होऊन गेल्या त्या सर्व वेगळ्याच होत्या. पुढे जन्माला येणाऱ्या प्रत्येक व्यक्ती वेगळ्याच असणार. वर्तमानातील, भूतकाळातील आणि भविष्यातील या व्यक्तींची जशीच्या तशी पुनरावृत्ती कधीही होत नाही, झालेली नाही आणि होणारही नाही. ही पुनरावृत्ती दिसण्याच्या बाबतीत, विचाराच्या बाबतीत, आचाराच्या बाबतीत व उच्चाराच्या बाबतीतही होत नाही. कार्यक्षेत्र जरी सारखे असले तरी प्रत्येकाची कार्यपरिस्थिती, कार्यपध्दती, कार्यकाल व कार्याचा ठसा वेगळाच असतो.

निसर्गनिर्मित परिस्थितीमधील सातत्याचा व चैतन्याचा शोध आणि बोध घेणारे निसर्गातील पृथ्वी, जल, तेज, वायू व आकाश या पंचतत्वातील चैतन्याशी जोडले जातात. निसर्गातील चैतन्याशी जोडले जाण्याचा कालावधी हा व्यक्ती, स्थल, काल व परिस्थितीनुरूप संख्या/गुण सापेक्ष असतो. व्यक्तीपरत्वे निसर्ग चैतन्याशी जोडले जाणे हे भिन्न असून ते ऐच्छिक किंवा अनूऐच्छिक असते. ऐच्छिक नैसर्गिक चैतन्याशी जोडले जाणारे स्वानंद, सत्चित्तानंद, ब्रम्हानंद... तेवढ्या कालावधीपूरता स्वतः अनुभवतात व त्या कालावधीत इतर सानिध्यात असणाऱ्यांना अल्प प्रमाणात तो वेगवेगळ्या प्रकारे जाणवतो. अनूऐच्छिक प्रकारे नैसर्गिक चैतन्याशी जोडले जाणाऱ्यांना मात्र स्व कारण, सत्चित्तकारण, ब्रम्हकारण... समजू लागते/समजते. अशांच्या सानिध्यात असणाऱ्यांना मात्र स्वानंद, सत्चित्तानंद, ब्रम्हानंद ... थोड्याफार फरकाने थेट जाणवू लागतो/जाणवतो. याबरोबरच स्व कारण, सत्चित्तकारण, ब्रम्हकारण...याची अंधूकशी चाहूल लागते.ऐच्छिक आणि अनूऐच्छिक नैसर्गिक चैतन्य ग्रहण करण्याची प्रत्येकाची पात्रता व क्षमता वेगवेगळी असते. हे सर्व ढोबळमानाने कर्माचरणावर अवलंबून असते. नैसर्गिक चैतन्याशी जोडल्या जाणाऱ्यांना सुरुवातीस ब्रम्हकारण, मध्यावर विष्णुकारण आणि शेवटी शिवकारण समजू लागते/समजते. याद्वारे प्रथम संबंधीत व्यक्तीस प्रत्यक्ष व इतर संबंधीतांना प्रत्यक्ष अथवा अप्रत्यक्ष रूपाचा ब्रम्हानंद, विष्णुआनंद आणि शिवानंद मिळतो. महाब्रम्हानंद, महाविष्णुआनंद आणि महाशिवानंद हा तर प्रवास त्यापुढचा !

प्रत्येकाने जाणिवपूर्वक आदर्श विचार, उच्चार आणि आचाराच्या आधारे परिस्थितीनुरूप आदर्श कर्माचरण करित प्रथम पंचतत्त्व चैतन्याशी व नंतर ब्रम्हचैतन्य, विष्णुचैतन्य आणि शिवचैतन्याशी स्वतःला जोडले जाण्याची सुरुवात केली म्हणजे त्या त्या प्रमाणात नियतीला अपेक्षित असे प्रत्येकाला हवे ते मिळते. चैतन्याशी जोडले जाण्याचा कालावधी व दर्जा जेवढा मोठा, तेवढी मोठी फलनिष्पत्ती! संपूर्ण बल, यश, संपत्ती, ज्ञान, सौंदर्य, धर्म, श्री आणि वैराग्य याचे सुरुवातीस अंशतः व्यक्तीमध्ये धारण होते व त्यामध्ये सातत्याने वाढ होत रहाणे हे तर क्रमप्राप्तच. नवचैतन्याची व नऊ चैतन्यांची जाणिव व अनुभूती ही तर अत्यल्प फलनिष्पत्ती ! निसर्गाने दिलेले भरभरून घेणेसाठी दर दिवशी, दर क्षणी आपला घडा रिता असला पाहिजे. स्वतःचा घडा रिता करण्याची उत्तम कला प्रत्येकाने विकसित केली पाहिजे. घेत असतानाच देणेची तयारी पाहिजे. यामुळे घेणे आणि देणे यामध्ये संचित उरणार नाही. प्रत्येक व्यक्तीमध्ये सुरुवातीस सर्व काही सुप्तावस्थेत असते. ज्याप्रमाणे ती व्यक्ती स्वतःवर संस्कार करवून घेते त्याप्रमाणात जागृत अवस्था येते. अशा जागृत अवस्थेच्या संवर्धनातून माणसाचे कार्यक्षेत्र व कार्यक्षेत्रातील छाप ठरत असते.

सुरुवात तर केली पाहिजे, पण ती कशी ? उत्तर - प्रत्येक क्षणाचा आणि कणाचा सदुपयोग करून - लहान राहिले तरच महान होते यावर दृढ विश्वास ठेऊन . . . चांगल्या वाईटामधील लक्ष्मणपेढेचे काटेकोरपणे पालन करून . . . प्रत्येक वेळी काय मिळवले व काय गमवले याचा हिशेब ठेऊन . . . मृत्युचे स्मरण आणि तयारी सतत आंतरमनात ठेऊन . . . कळावे लोभ नसावा हा भाव ठेऊन, जीवन म्हणजे एक पॅकेज कनसेप्ट आहे हे जाणून . . . मातृदेवोभव, पितृदेवोभव, आचार्यदेवोभव, अतिथीदेवोभव वरती निष्ठा ठेऊन . . . कुशंका, शंका आणि आशंकाचे निरसन करून . . . शरीराने, वाचने व मनाने सर्व बाबींचे पालन करून . . .

काही लोक कदाचित म्हणत असतील - God is nowhere. सुराज्य परिवारातील लोक निश्चित म्हणतात - God is now here. काहींच्या मते - Impossible परंतु सुराज्य फौंडेशनच्या मते - I m possible (I am possible)

हायस्कूल स्तरावरील भारतातील पहिल्याच ‘ सुराज्य स्पर्धा परीक्षा फाऊंडेशन कोर्स ’ अंतर्गत दरवर्षी युपीएससी परीक्षेतील यशवंतांचा ‘ व्हिजन ’ गौरव सोहळ्याचे सुराज्य फौंडेशन जून महिन्यामध्ये आयोजन करते. शनिवार दि. २२ जून २०१३ रोजी यावर्षीचा सोहळा संपन्न झाला व यामध्ये अनेक क्षेत्रातील मान्यवरांनी हजारोंच्या वाढत्या संख्येने सहभाग घेतला. सर्वांचे आभार ! या सोहळ्यातील यु.पी.एस.सी. (नागरी सेवा आणि इंजिनिअरींग सेवा) परीक्षेतील यशवंतांच्या नऊ (९) चैतन्यमय मनोगताची ‘ व्हिजन ’ डिव्हीडी व बत्तीस (३२) यशवंतांचा मुलाखत संग्रह ‘ प्रवास एका ध्येयाचा..!’ याचे संबंधितांच्या व सुराज्य परिवाराशी जोडले जाऊ इच्छिणाऱ्यांच्या सकारात्मक बदलासाठी उपलब्ध करून देताना छान वाटते.

श्रावण शुक्लपक्ष, प्रतिपदा
बुधवार, ७ ऑगस्ट २०१३

मा. एन्. एच. पाटील
अध्यक्ष, सुराज्य फौंडेशन,
वारणानगर.

अध्यक्षीय...

जे घडले ते आठवत रहाणे हा सामान्यांचा स्थायीभाव आणि जे नव्हते ते निर्माण करणे हा प्रतिभावंतांचा स्थायीभाव. निर्माणक्षम माणूसच आपल्याबरोबर इतरांना समृद्ध करतो. ईश्वर इच्छेने आपण इतरांचे जितके चांगले करू शकतो तितके चांगले ते स्वतःचे स्वतः करीत नाहीत. तसेच आपण आपले स्वतःचे जितके नुकसान करून घेत असतो तितके दुसरे कोणीही आपले नुकसान करू शकत नाहीत.

लोक अनेक बाबतीत विविध प्रकारांनी गुंतागुंत वाढवत असतात. पहिला प्रकार म्हणजे काहीं विद्वान संबंधीत विषयाचे अध्ययन करून शाब्दीक ज्ञान मिळवून त्यात स्वतःचे विचार, तर्क व मतमतांतर यांची भेसळ करून स्वतः अनुभव न घेता लिहीतात. यामुळे अस्तीत्वात नसलेले प्रश्न उपस्थित होतात व गुंतागुंत वाढते. दुसरा प्रकार म्हणजे प्रत्येक व्यक्तीवर जे प्रबळ विचार संस्कार झालेले असतात त्या भाषेत ते व्यक्त करतात, परिणामी मतभिन्नता व गुंतागुंत वाढते. तिसरा प्रकार म्हणजे योग्य भाषेचा किंवा शब्दांचा अभाव. यामुळे त्रिकालाबाधीत सत्य व लौकीक बाबी देखील योग्य व्यक्त होत नाहीत, तर अलौकीक बाबी कशा व्यक्त होणार? म्हणजेच गुंतागुंत ! माहितीने माणूस माजतो व चुकतो तर ज्ञानाने आत्मज्ञानी होतो.

यात भरच म्हणून की काय - अनादराने वागणे, विश्वासघात करणे, समग्र विचार न करणे, अयोग्य गृहिते विचारात घेणे, कामा पुरता मामा, युज अॅण्ड थ्रो, जाण न ठेवणे, आपल्या राशीवर जाणे, आत एक बाहेर एक, सतत खोटे बोलत रहाणे, दुसऱ्यांना उल्लू बनवत रहाणे, इतरांना फसविणे, सुतावरून स्वर्ग गाठणे, मोठ्यांचे डावपेच छोट्यांच्यासाठी वापरणे, ज्ञाना आधारे नव्हे तर माहितीव्दारे लगेच निष्कर्षापर्यंत पोहचणे, शिडीसारखा वापर करणे व नंतर सोडून देणे, आपण न केलेले ... पण स्वतः केल्याचा अभास निर्माण करणे, तोंडावर एक माधारी एक, आत स्वार्थ बाहेर निस्वार्थ आणि थॅक्यू म्हटलं की झालं आदींचा प्रत्यय येत आहे. एकमात्र नक्की असे जन स्वतःचे, कुटूंबाचे तसेच समाजाचे मोठे नुकसान करतात. ‘कळतय पण वळत नाही’ या म्हणीप्रमाणे आपणास जर कळत असेल तर कसे वागायचे ते कायमस्वरूपी वळले पाहिजे. आपल्या अज्ञानाची जाणिव असणे हे सर्वोत्तम लक्षण आहे. अज्ञानाची सत्य जाणिव हेच खरे ज्ञान आहे. जो बुद्धीचा हुकमी वापर करू शकतो तोच खरे काय आणि खोटे काय हे जाणू शकतो. आजकाल बुद्धीमान आंधळेही हातात पेटवलेला कंदील घेऊन चालतात कारण डोळस त्यांच्या अंगावर पडू नयेत म्हणून.

बुद्धीचे प्रामुख्याने चार भाग पडतात. एक - बुद्धी-चांगले विचार यामुळे सुधारणा होते. दोन-सद्सद्दिवेक बुद्धी-बुद्धीची विकसीत अवस्था, विविध प्रकारचे ज्ञान ग्रहण करण्याची क्षमता वाढते व तसे ज्ञान होऊ लागते. तीन - प्रज्ञा विविध प्रकारचे ज्ञान प्राप्त केले जाते, प्रतिभेचा प्रभाव जाणवतो. चार - ऋतंभरा म्हणजे परिपक्व प्रज्ञा. काय करावे किंवा काय करू नये याचा विवेक म्हणजे मनन. जो मनन करतो तो मानव. संस्कार करीत रहाणे किंवा करवून घेणे ही प्रक्रिया ज्यांच्या जीवनात थांबली आहे ती माणसे दुभाग्यी होत.

अग्नी, जल, राजा व साधू यांची संगत जपून करावी लागते कारण त्यांच्या संगतीने सुख होते हे खरे, पण वागण्यात जर काही चूक झाली तर सर्वस्वी नाश होतो. फुलातून मध घ्यायचा असेल तर मधमाशी व्हावे लागते, साधी माशी नाही. क्षणाचा आणि कणाचा सदुपयोग म्हणजे उपासना. श्रद्धेचा एक नंबरचा शत्रू म्हणजे शंका आणि शंकेचा एक नंबरचा शत्रू म्हणजे अविश्वास. श्रद्धेवर मात्र निष्ठा असावी. जेव्हा आपण बरोबर असतो तेव्हा कदाचित कुणाच्या लक्षात रहाणार नाही पण जेव्हा आपण चुकतो तेव्हा आपणाला कोणीही विसरू शकत नाही.

वाल्मिकीनी प्रथम मरा मरा म्हटले नंतर ते राम राम झाले परंतु आता सुरुवात राम राम ने करून शेवट मरा मरा ने होत तर नाही ना? ‘तपाअंती राज्य । राज्याअंती नरकवास ॥’ अशी स्थिती होऊ नये. यासाठी लक्षात असावे ‘गुरू तारक नसून गुरूभाव तारक असतो’. अनेक प्रकारच्या विद्या शिकवणाऱ्या व्यक्तीला गुरू म्हटले जाते परंतु आत्मज्ञान देणाऱ्या व्यक्तीला सद्गुरू म्हटले जाते. जो विभक्त होत नाही तोच खरा भक्त हे ही जाणावे.

हायस्कूल स्तरावरील देशातील पहिल्याच ‘सुराज्य स्पर्धा परीक्षा फाऊंडेशन कोर्स’ अंतर्गत दरवर्षी युपीएससी परीक्षेतील यशवंतांच्या ‘व्हिजन’ गौरव सोहळ्याचे सुराज्य फाँडेशन आयोजन करते. शनिवार २३ जून, २०१२ रोजी यावर्षीचा हा सोहळा संपन्न झाला व यामध्ये अनेक क्षेत्रातील मान्यवरांनी हजारोंच्या संख्येने सहभाग घेतला. आभार ! या सोहळ्यातील प्रथेप्रमाणे प्रातिनिधीक सात (७) यशवंतांच्या मनोगतांची डिव्हीडी व छत्तीस (३६) यशवंतांचा मुलाखत संग्रह ‘प्रवास एका ध्येयाचा ...!’ याचे अगदी सर्वासर्वांच्या उपयोगासाठी उपलब्ध करून देताना मनस्वी आनंद होत आहे. धन्यवाद ...!

बुधवार
२५ जूलै, २०१२

एन. एच. पाटील
अध्यक्ष, सुराज्य फाँडेशन,
वारणानगर.